

مرکز ملی دانش‌آموزی و دبیرستان
بالتوا العالیستوم

به نام خدا

نام و نام خانوادگی: امتحان درس: **زبان فارسی**

کلاس: **چهارم** رشته: **ریاضی** وقت امتحان: **۷۵** دد: **۴۰۱-۹۵۱۰۲۰**

دانش آموز عزیز شما می توانید پاسخنامه امتحان را دو ساعت پس از پایان امتحان در پورتال مدرسه ملاحظه نمایید.

www.bagheralolum.sch.ir

الف) ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بازگردانی کنید. (۶)

- ۱- هر که جز ماهی ز آبش سیر شد هر که بی روزی است روزش دیر شد (/۷۵)
- ۲- نهان گشت آیین فرزندگان پراگنده شد نام دیوانگان (/۷۵)
- ۳- توسنی کردم ندانستم همی کز کشیدن تنگ تر گردد کمند (/۷۵)
- ۴- چون شبنم اوفتاده بدم پیش آفتاب مهرم به جان رسید و به عیوق بر شدم (/۷۵)
- ۵- روز فراق را که نهد در شمار عمر (/۵)
- ۶- از غیرت ارادت قصد رجم آن مرد کرد. (/۵)
- ۷- او را خود التفات نبودی به صید من (/۵)
- ۸- درد پرده ی غنچه را باد بام (/۵)
- ۹- این سرای باز کنیم. (/۲۵)
- ۱۰- شیخ با کسی خلقی بکرد در میان مجلس. (/۲۵)
- ۱۱- پا بر سر سبزه تا به خواری ننهی (/۲۵)
- ۱۲- سپردید دل ها به گفتار اوی (/۲۵)

ب) واژه های مشخص شده را معنی نمایید. (۱)

- ۱۳- چغزی و صعوه ای نیز بر روی آب می رود.
- ۱۴- از دیده گر سرشک چو باران چکد رواست
- ۱۵- بهل گر بگیرند بیکارها
- ۱۶- به استحکام کاخ پوشالی جباران به سخره نمی نگرد.

ج) در آمدها و تاریخ ادبیات (۲)

- ۱۷- مولف تذکره الاولیا..... و مولف تذکره ی لباب الالباب..... است.
- ۱۸- توصیف زیر کدام شاعر را معرفی می کند؟
«زبان او چالاک و بیانش گرم است. از گفتار ساده روزانه مردم و تعبیرات آن ها به شیوه هنرمندانه بهره جسته است. وی متوفا به سال ۵۱۳۰۴ ش است»
- ۱۹- کمال «شعرعاشقانه» در آثار کدام شاعر، خودنمایی می کند.
- ۲۰- اثر مشهور ابوالحسن علی بن عثمان جلابی هجویری چه نام دارد؟ و به چه جهت ارزشمند است؟
- ۲۱- مناظره به ابتکار چه کسی ایجاد شد؟ و استادانه ترین نمونه های معاصر مناظره از آن کیست؟

د) خودآزمایی (۳)

- ۲۲- شاعر در مصراع «بازخم نشان سرفرازی نگرفت» چه ارتباطی میان زخم و نشان ایجاد کرده است؟
- ۲۳- این بیت از حافظ « ناز پرورد تنعم نبرد راه به دوست عاشقی شیوه رندان بلاکش باشد» با کدام بیت زیر قرابت معنایی دارد؟

الف) چه دارد جهان جز دل و مهر یار
ب) به شادی و آسایش و خواب و خور

مگر توده هایی از پندارها
ندارند کاری دل افکارها

۲۴- در مصراع «از در درآمدی ومن از خود به در شدم» قسمت مشخص یعنی چه؟

۲۵- مفهوم جمله ی این گمان در حق خویش برم بهتر یعنی چه؟

۲۶- منظور از شاباش بهاری در مصراع مقابل چیست؟ بهاران که شاباش ریزد سپهر

۲۷- منظور از واژه های مشخص شده در عبارت زیر چیست؟

دیشب انسانیت عمیق چنین پشتوانه هایی نداشت و امشب کهن ترین رشته کوه هایی که حافظ مرز انسانیت اند در این تاریکزار صف کشیده اند.

ه) درک مطلب و آرایه ها و نکات بلاغی (۶)

۲۸- ایهام را در مصراع مقابل توضیح دهید. بیایی بکش جام سرگرم باش

۲۹- با توجه به بیت «فریب جهان را مخور زینهار که در پای این گل بود خارها» مقصود از «گل» و «خارها» چیست؟

۳۰- با توجه به بیت «من به هر جمعیتی نالان شدم جفت بدحالان و خوش حالان شدم» بدحالان و خوشحالان چه کسانی هستند؟

۳۱- در بیت «در هر طرف زخیل حوادث، کمین گهی است زان رو عنان گسسته دواند سوار عمر» به کدام ویژگی انسان اشاره دارد؟

۳۲- در بیت «مادر سنگ دلت تا زنده است شهد در کام من و توست شرنگ» کدام آرایه نیست؟

الف) تشبیه ب) کنایه ج) مجاز د) حسن تعلیل

۳۳- در بیت «عشق دریایی کرانه ناپدید کی توان کردن شنا ای هوشمند» کدام خصوصیت عشق را نشان می دهد.

۳۴- با توجه به بیت «گویند روی سرخ تو، سعدی که زرد کرد اکسیر عشق بر مسم افتاد وزر شدم» به سوالات پاسخ دهید.

الف) کدام دو واژه جناس دارند؟ ب) سعدی کدام خاصیت عشق را بیان می کند؟

۳۵- با توجه به مصراع «>> تو مو می بینی و مجنون آنچه اعتراضی به عیب جو دارد؟

۳۶- مصراع «>> تا کی می صبح و شکر خواب بامداد << به چه نوع از زندگی اشاره دارد؟

۳۷- با توجه به بیت «بدان بی بها ناسزاور پوست پدید آمد آوای دشمن زدوست»

پرچم کاوه چه تاثیری بر جامعه داشته است؟

۳۸- در مصراع «جهان آفرین را به دل دشمن است» فردوسی ضحاک را با چه صفتی معرفی می کند؟

ی) حفظ شعر (۲)

۳۹- گوشم به تا که می دهد زدوست بیامد و من شدم

۴۰- حافظ سخن بگوی که بر صفحه ی جهان

۴۱- باز آ که ریخت بی گل رویت بهار عمر

مرکز ملی اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

به نام خدا

نام و نام خانوادگی : _____
امتحان درس : _____
کلاس : _____
رشته : _____
وقت امتحان : _____
کد : _____

الف) ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بازگردانی کنید. (۶)

۱- تنها ماهی دریای حق (عاشق) است که از غوطه خوردن در دریای عشق و معرفت سیر نمی شود. هر کس از عشق بی بهره باشد روزگارش تباہ و بیهوده می شود. /۷۵

/۷۵

۲- راه و رسم دانایان از بین رفت طرفداران ضحاک همه جا شهرت پیدا کردند. /۷۵

/۷۵

۳- برای رهایی از عشق سرگشی کردم در حالی که نمی دانستم تلاش برای فرار از گمنده عشق بیشتر گرفتار می کند. /۷۵

/۷۵

۴- مانند قطره ی شبنمی که جلو آفتاب قرار بگیرد داشته نابود می شدم که به جانم اثر کرد و ارزش و مقام پیدا کردم. /۷۵

/۷۵

۵- چه کسی روزگار جدایی را جزیی از عمر حساب می کند؟ /۵

/۵

۶- از شدت محبت و ارادتی که داشت خواست آن مرد را دور کند. /۵

/۵

۷- خود او توجهی به جذب من نداشت. /۵

/۵

۸- باد بامدادی غنچه را شکوفا کند. /۵

/۵

۹- این خانه را خراب کنیم. /۲۵

/۲۵

۱۰- شیخ در آن مجلس با کسی مزاحی کرد. /۲۵

/۲۵

۱۱- آگاه باش که بر روی سبزه مغرورانه حرکت نکنی. /۲۵

/۲۵

۱۲- اسیر گفتار او شده اید. یا گفتارش را باور نموده اید. /۲۵

/۲۵

ب) واژه های مشخص شده را معنی نمایید. (۱)

۱۳- قورباغه

۱۵- رهاکن

۱۵- اشک

۱۶- ریشخند

ج) در آمدها و تاریخ ادبیات (۲)

۱۷- عطار نیشابوری

سدید الدین محمد عوفی

/۵

۱۸- ایرج میرزا

/۲۵

۱۹- مولوی یا حافظ (یک مورد)

/۲۵

۲۰- کشف المحجوب

قدیمیترین و معتبرترین کتاب فارسی در تصوف (یک مورد)

/۵

۲۱- اسدی توسی

پروین اعتصامی

/۵

د) خود آزمایی (۳)

۲۲- زخم را به نشان تشبیه کرده است. /۵

/۵

۲۳- بیت (ب) /۵

/۵

- ۲۴- از خود بی خود شدم (از هوش رفتم) /۵
- ۲۵- نسبت به خودم بدگمان شوم (خودم را متهم گردانم) /۵
- ۲۶- باران بهاری /۵
- ۲۷- دیشب : غروب و شب تاسوعا امشب: غروب و شب عاشورا /۵

ه) درک مطلب و آرایه ها و نکات بلاغی (۶)

- ۲۸- مست عشق باش و مشغول باش /۵
- ۲۹- گل : زیبایی و لذایذ دنیوی خار : سختی و مشکلات دنیوی /۵
- ۳۰- خوش حالان : عاشقان و بهره مندان از عشق بدحالان : ناعاشقان و بی بهرگان از عشق /۵
- ۳۱- کوتاهی و زودگذر بودن عمر انسان /۵
- ۳۲- د: حسن تعلیل /۵
- ۳۳- بی انتها بودن عشق / غیر قابل درک بود عشق با استدلال عقلی (یک مورد) /۵
- ۳۴- الف) زر / زرد (ب) اثربخشی مثبت بر انسان /۵
- ۳۵- عیب جو را مادی و ظاهرین می داند. /۵
- ۳۶- زندگی مادی و غیر الهی /۵
- ۳۷- صف دوست از دشمن جدا شد. /۵
- ۳۸- او را دشمن خدا می داند. /۵
- ی) حفظ شعر (۲)
- ۳۹- راه خبر صاحب خبر بی خبر ۱
- ۴۰- این نقش مانند از قلمت یادگار عمر /۵
- ۴۱- ای خرم از فروغ رخت لاله زار عمر /۵

پیروز و شادکام باشید زنده دل